niet alles overnemen wat indertijd door de Realisten beweerd is, en wij ons niet begeven willen op meer zuiver wijsgeerig terrein, gelooven wij toch, dat in dat opzicht de Realisten het beter voor hadden dan de Nominalisten.

Wil men dus beweren, dat het menschelijk geslacht behouden wordt, omdat in de behoudenis van menschen, hetzij dan velen of weinigen, het menschelijk geslacht behouden blijft, dan stemmen wij dat van harte toe. Wij gelooven zelfs, dat er geen oogenblik geweest is, dat het menschenlijk geslacht *op aarde* in dien zin *weg* was, zoodat er geen mensch meer leefde, die wedergeboren was. Geestelijk is ook het menschelijk geslacht op aarde nooit in ongeloof en verderf uitgeroeid geweest. Er bleven altijd over, die geestelijk leefden, al was hun getal ook nog zoo klein, en die enkelingen, of die weinigen, kan men met recht en reden het menschelijk geslacht noemen. En wie zou dan durven beweren, dat de schare die niemand tellen zal, den naam van het menschelijk geslacht niet zou mogen dragen? Wij gaan zelfs verder, en geven toe, dat zij, die verloren gaan wel menschen zijn, en het menschelijk geslacht ieder voor zich vertegenwoordigen, of wilt ge liever, dragen; doch zij missen de eenheid, die de gelooviger in Christus Jezus hebben. De boom van Adam, in verderf en ondergang zijnde, »geheel ellendig gemaakt," wordt eens omgehouwen, en wee, die niet in Christus overgeplant zijn: zij zullen vergaan. Ook allen, die wel tot de zichtbare Kerk op aarde gerekend werden, doch onvruchtbare takken waren, worden eens afgehouwen en in het vuur geworpen. En deze allen, niet overgeplant, niet in Christus ingelijfd, hebben geen eenheid, vormen geen lichaam, gelijk zij, die in Christus Jezus, den waren olijfboom, zijn ingeplant, en onder het Hoofd, Jezus Christus, één lichaam vormen. De dood scheidt; het leven vereenigt. Zij die dood zijn in zonden en misdaden, en dood blijven, zonder in Christus weder levend gemaakt te worden, blijven eeuwig dragen het karakter van den dood: gescheiden van God, los van God en los van elkander, in een *eeuwigen* strijd tegen God, lasterende en elkander verdervende. Wat dus behouden wordt van de menschen kan aangemerkt worden als één geheel: het menschelijk geslacht in den waren zin des woords, en wat verloren gaat kan beschouwd worden als enkelingen, afgehouwen en uitgeroeid, zonder ooit weer onder één hoofd gebracht te worden. Zóó kan die uitdrukking er dus wel door.

Doch dan komt de bedenking:

Is zij echter gewenscht? Natuurlijk, wat er door kan, wat waar is, en voorzoover het waar is, kan en mag, ja moet gezegd. En toch hebben wij er bezwaren tegen, en vinden we het niet gewenscht, die uitdrukking in onze Kerken inheemsch te maken. Waarom niet? Vooreerst omdat zij *meer* schijnt te willen zeggen, dan er, goed opgevat, werkelijk mee gezegd wordt. Dat niet heel het menschelijk geslacht verloren gaat, maar dat er behouden worden; dat God den door Hem geschapen, doch van Hem afgevallen mensch, weer heeft opgezocht, om hem zalig te maken; dat God met den mensch, naar Zijn beeld en tot Zijn eer en heerlijkheid geschapen, Zijn plan bereikt, trots tusschenkomst van satan, en niettegenstaande millioenen verloren gaan; dat dus dàt deel der schepping, dat het pronkstuk der schepping kan heeten; dat deel, hetwelk de mensch, het menschelijk geslacht is, niet teloor, niet verloren gaat, voor eeuwig aan zijne bestemming ontrukt, — dat is duidelijk voor allen die aan Gods Woord vasthouden. Er is niemand onzer, die daaraan twijfelt. Doch als zoo uitdrukkelijk wordt gezegd: het menschelijk geslacht wordt behouden en de enkelingen vallen af, dan schijnt die uitdrukking, die eene tegenstelling bevat, wat meer en wat anders te willen zeggen. Het schijnt zoo den indruk te moeten geven, dat het met dat verloren gaan niet zoo erg zal afloopen, als sommigen wel denken: ja, er gaan verloren, doch dat zijn maar enkelingen; het menschelijk geslacht blijft behouden. Dat wordt niet bedoeld; doch die indruk wordt licht gegeven. En dat wil er bij den mensch wel in. Men moet in de Gereformeerde Kerken voorzichtig zijn met de termen, die worden gebruikt. De zegsman van heden bedoelt het goed, doch straks komt er een, die een ander gevoelen voorstaat, remonstrantsch van karakter, en die gebruikt die termen ook, maar in verkeerden zin, en met geheel andere bedoelingen. En zoo glijdt men mogelijk langzamerhand van 't rechte spoor af. — Maar, zegt ge, vrees is altijd een slechte raadgeefster. Willen boose menschen, tot hun eigen verderf, de woorden verdraaien, of verkeerd uitleggen, dat kunnen wij niet helpen. Dat was in de dagen van Petrus met Paulus' woorden ook alzoo, en toch houden wij aan Paulus' woorden vast; zelfs al zijn sommige dingen in zijne brieven zwaar om te verstaan. — Dat is volkomen waar. Als dus de terminologie bijbelsch was; als die uitdrukking ook in den Bijbel stond; als Paulus, of wie ook van de heilige schrijvers ze gebruikte, dan waren we klaar; dan moesten we de uitdrukking gebruiken, en handhaven ook, wat er ook van kwam. Doch de vraag is, of dat zoo is? Gaat de Heilige Schrift ons daarin voor? Waar lezen wij in onzen Bijbel, dat het menschelijk geslacht behouden wordt, en dat de enkelingen verloren gaan? Wel wordt in beeldspraak uitgedrukt dat de Kerk behouden wordt, en dat, vóór zij opgenomen wordt in den hemel, de valsche leden er uit verwijderd zullen worden. Bijvoorbeeld, van den wijnstok worden de niet vruchtdragende ranken afgesneden en in het vuur geworpen, enz. Doch Kerk en menschelijk geslacht is nog niet hetzelfde. Tenzij men zegt, dat de Kerk, of liever dan, de Gemeente van Christus, eigenlijk het menschelijk geslacht is. Doch dat zeggen geeft weer aanleiding tot misverstand. Trekt die lijn maar even door in uwe gedachte. Als de gemeente van Christus alleen het menschelijk geslacht is, dan mag niet gezegd worden, dat God den mensch, of het menschelijk geslacht in het algemeen weldoet, bijv. in de »gemeene gratie." Dan is er op aarde geene geschiedenis van het menschelijk geslacht, maar alleen van de Gemeente des Heeren. Ja, dan weet men met stellige zekerheid van niemand, of hij wel tot het menschelijk geslacht behoort, want wij weten niet, of deze of gene werkelijk een kind des Koninkrijks is. Wij vereenzelvigen daarom het menschelijk geslacht en de Kerk des Heeren liever niet. Welnu, deze dingen niet verwarrende, waar lezen we dan in den Bijbel, dat het menschelijk geslacht behouden wordt, en dat de enkelingen verloren gaan?

We lazen dit met genoegen. Er spreekt billijkheid in, en alle pogen om ons in verkeerd licht te plaatsen, is afwezig.

Toch, dit begrijpt men wel, hebben wij met de conclusie geen vrede.

Voor ons is niet in het spel »een uitdrukking, die er wel meê door kan", maar een *beginsel*.

Welk beginsel?

Dit, of het menschelijk geslacht een organisme is.

Doch reeds een vorig maal kwam in ons stuk over de gemeene gratie deze quaestie breeder aan de orde.

We meenen daarin aangetoond te hebben, dat onze voorstelling wel terdege Schriftuurlijk in echten, hoogen zin is.

Daarom thans hierover niet meer.

## Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: Van den kerkeraad te Nieuw Vennep *f* 6; van Ds. Lion Cachet te Rotterdam *f* 1; van J. W. B. te Leiden *f* 2.50; van N. N. te Driebergen, voor Kootwijk *f* 10.

# Voor Kinderen.

### EEN ZELDZAME BOSCHBEWONER.

Wanneer gij de kaart van Europa of nog beter die van Rusland voor u neemt, vindt ge in het Westen van dat ontzaglijk rijk, in Litauen, een provincie of gouvernement Grodno geheeten.

Dit land is grootendeels een vlakte, waarover men uren lang rijden kan zonder iets te zien dat de centonigheid afbreekt. In 't midden echter treft men, zeer merkwaardig, een ontzaglijk bosch aan, het woud van Bialowicza. Het is geen kunstmatig aangelegd bosch, maar een natuurwoud, echt Noorsch van voorkomen en behoort aan de Russische regeering, die het zeer zorgvuldig laat onderhouden. Hoe groot het is begrijpt iedere jonge lezer, als ik hem vertel, dat het bosch met de landerijen 1148 vierkante mijlen (kilometer) beslaat. Ge moet dit nu maar eens met de grootte van Nederland vergelijken. Dat is nog eens een bosch om een dagje in te wandelen!

Als een eiland ligt het daar, afgezonderd, omgeven van weilanden, dorpen en heiden, geheel op zich zelf. De boschgrond is zanderig en bevat ook klei; het hout is er bijzonder zwaar en menigvuldig. Meestal vindt men er heel oude pijnboomen, dennen en eiken van bijzondere hoogte en dikte. Zooveel groeit er, dat heel wat hout op de plaats zelf verrot, wijl het onmogelijk is het bijtijds weg te nemen.

Toch wordt zooveel mogelijk voor alles gezorgd. Heel het ontzaglijk groote bosch is verdeeld in afdeelingen. Elk staat onder opzicht van een boschwachter, gekozen uit de keizerlijke boschbeambten. Elke afdeeling is weer gesplitst in onderafdeelingen. Zulk een onderafdeeling heeft een opzichter met eenige jagers; zij moeten dagelijks hun gebied doorkruisen, en daarbij dan door dik en dun gaan. De jagers en de opzichters wonen in dorpen aan den rand van het bosch, en bezitten de noodige akkers en weiden. Er zijn nog verscheiden andere dorpen. Hun inwoners zijn verplicht, in den zomer te hooien, en het hooi op verschillende plaatsen van het bosch in schuren te brengen. 'sWinters wordt het wild dan daarmee gevoed.

In het diepst van het woud, bijna in het midden, is een open, tamelijk hoog gelegen vlakte, die schoone velden en weiden bezit, welke besproeid worden door de rivier de Narew. Op die vlakte ligt het dorp Bialowicza, dat bewoond wordt door jagers, en een Grieksche kerk heeft.

Al eeuwen lang wordt er in dit bosch gejaagd. De koningen van Polen, de vroegere heeren van het land, deden zulks al in de veertiende en de vijftiende eeuw. Tegen het einde van de zestiende stond hier een koninklijk jachtslot, »Biala Wicza" of *Witte Wachttoren* geheeten. Waarschijnlijk zijn daarnaar het bosch en het dorp genoemd. In de vlakte op een heuvel aan de Narew, staat een steenen gedenkteeken. Daarop is vermeld, dat in 't jaar 1752 koning Augustus III van Polen in tegenwoordigheid der koningin en met een schitterend gevolg van Poolsche en Saksische heeren hier met veel pracht een jacht gehouden heeft. Veertig jaar later bestond heel het koninkrijk Polen niet meer.

Zooals vele lezers weten, leefden er vroeger op aarde vele diersoorten, die thans grootendeels of wel geheel zijn uitgestorven. Sommige menschen betwijfelen wel eens of dit waar is, maar ieder kan er zich van overtuigen.

Toen onze voorvaderen op het eiland Mauritius in de Indische zee kwamen, vonden zij daar vogels, Dodo's geheeten, of ook wel Dronten of Drontaarsen. Deze smaakten niet lekker, zoodat onze zeelui hen »walgvogels" noemden.

Deze Dodo's nu zijn geheel uitgestorven. En dit is maar één voorbeeld uit vele. In de museums van Europa kan men de geraamten zien dier ontzaglijke dieren, die vroeger op aarde leefden; dieren waarbij een olifant klein was. Te Petersburg is zelfs zulk een beest nog met huid en haar te zien, daar het in 't ijs van Siberie, duizenden jaren lang misschien, bewaard en gaaf is gebleven. Jaren geleden hebben we over die beesten meer verteld.

Andere diersoorten zijn sterk verminderd en loopen gevaar uit te sterven, zooals b.v. de leeuwen en nijlpaarden. Vele zijn in bepaalde streken sterk afgenomen in getal of geheel verdwenen. In Afrika nemen de olifanten zeer in aantal af, wijl een moorddadige jacht op hen wordt gemaakt. In Engeland zijn alle groote roofdieren uitgeroeid; in Nederland vindt men geen wolven of beren meer, enz. De gemzen zijn in Zwitserland, zoo men zegt, ook bijna geheel uitgestorven, en hoeveel soorten van honden al zijn verdwenen is niet te zeggen. Maar daar komen weer nieuwe voor.

Zooals de lezer reeds zal begrepen hebben, herbergt het woud van Bialowicza in zijn ontzaglijke ruimte ook een menigte van allerlei gedierten. Daaronder nu zijn er ook niet weinige, die elders reeds lang zijn uitgeroeid of nog maar zeer weinig voorkomen. Zulke zijn wilde zwijnen, losschen en elanden. Natuurlijk zijn er, gelijk in alle bosschen van het Noorden, ook wolven en beren. Kortom het groote bosch is een dicht bevolkt plekje, en alle natuurliefhebbers kennen het dan ook, ja stellen er zeer hoogen prijs op. 't Is als 't ware een dierentuin in 't groot, maar dan zonder hokken en met vrijen toegang.

Het merkwaardigste dier echter in heel het bosch is ongetwijfeld de *Oeros* of *Wisent*. Het is 't grootste en sterkste rund, dat men in ons werelddeel kent. De Oeros komt, behalve in dit bosch, nog slechts voor in Kaukasie in Zuid Rusland en aan de Koeban. Overigens is hij, voor zoover men weet, nergens in de wereld meer te vinden.

Vroeger was dit geheel anders. Toen was deze os over heel het midden van Europa verspreid. In oude handschriften wordt dikwijls van dit beest gesproken, daar men er in Duitschland jacht op maakte, en zeker was het ook in ons land geen vreemdeling.

De oude overleveringen spreken ook van den oeros. In den tijd van Karel den Groote vond men dit rund nog in het Hartzgebergte en in Saksenland en werd het dier ook in Zwitserland nog tot spijs gebruikt. In de 15de en 16de eeuw leefden de oerossen nog in Pruisen, Pommeren en verder oostelijk. Doch zij begonnen meer en meer te verdwijnen, denkelijk wijl men te veel jacht op hen maakte. Althans in de zeventiende eeuw waren deze runderen niet westelijker meer te vinden dan in een bosch bij Tilsit, dat vlak bij Rusland ligt. Hier moet dan ook de laatste van deze in 1755 zijn geschoten.

Maar in Rusland, dat groot en niet dicht bevolkt was, bleven nog oerossen over. Misschien echter zou ook daar de laatste reeds lang begraven of wel opgegeten zijn, zoo de wisent niet machtige beschermers had gekregen. De keizerlijke Russische regeering namelijk vond het terecht zeer jammer, dat zulk een fraaie, sterke en reeds zeldzame diersoort geheel zou uitsterven. Er leefden er nog heel wat in het bosch van Bialowicza, maar de regeering begreep, dat ook die beesten, gedurig door jagers bedreigd, wel niet zouden ontkomen, aan het lot van hun neven en nichten. Om dit te voorkomen nu, werd een zeer strenge wet gemaakt, die dienen moest om de ossen en koeien in 't bosch te beschutten tegen al te eetlustige menschen.

Men mag in het woud niet jagen, zonder dat de keizer van Rusland iemand daartoe verlof heeft gegeven. Alleen mogen de boschopzichters met hun mannen van tijd tot tijd jachten houden, maar nooit op oerossen. Wie toch zoo'n beest doodschiet, wordt als een misdadiger behandeld. Zoo blijft ieder van de oerossen af. In het bosch zijn er waarschijnlijk ettelijke honderden, die voor niemendal te kijk zijn, maar voor geen geld te koop.

*(Wordt vervolgd).*

HOOGENDIJK.

## Gereformeerde Gezindheid.

**Gereformeerde Kerken.**

BEROEPEN: 's-Gravenzande, N. G. Kapteyn Pz., te Leerdam. — Zaandam **A**, L. S. Jongsma, te Dokkum **A**. — Haamstede en Anna Jacobapolder, R. van der Kamp, cand. te Maasland. — Heemse, G. J. van der Vegt, te Haren.

BEDANKT: Gouda **B**, J. van Haeringen, te Katendrecht. — Pietersburen c. a., H. T. Hoeksema, te Zevenhuizen.

**Nederlandsche Hervormde Kerk.**

BEROEPEN: Wognum c. a., J. J. H. Bange, te Langerwaag. — Ijtens en Hennaard, A. Gelderman, te Bunschoten. — Nieuw-Beierland c. a., E. U. Schallenberg, cand. te Kralingen. — Doesburg, J. L. Pierson, te Hengeloo. — Warnsveld, G. Vellinga, te Kootwijk (Geld.) — Nijehaske en Haskerdijke, J. C. van Ronkel, cand. te Leiden. — Haaften, H. W. Hupkes, te Menaldum. — 's-Gravenhage, H. M. van Nes, te Rotterdam. — Genemuiden, Chr. IJnzonides, de Renkum. — Varseveld, W. J. Meiners, te Eibergen. — Woudsend c. a., J. de Visser, te Brakel. — Grevenbicht, G. J. v. Hemert, te Maasbommel. — Giessen-Nieuwkerk, B. A. de Jong, te Harderwijk. — Berkhout c. a., H. A. Ludwig, te Den Helder. — Hippolitushoef, H. Bax Jr., te Middelie. — Helenaveen, D. A. Bos van Charante, te Zevenhuizen.

AANGENOMEN: Berkhout, H. A. Ludwig, te Den Helder. — Westerbork, L. Meeth, te Morra. — Beekbergen c. a., D. van Krevelen, te Hoogvliet. — Koudum (toez.), J. Schokking, te Wezep.

BEDANKT: Melissant, E. U. Schallenberg, cand. te Kralingen. — Urk, J. Visser, te Woudenberg. — Giethoorn, H. Prins, te Vroomshoop c. a. — Purmerland, J. C. C. Abbing, te Jisp. — Ouddorp (op Flakkee), E. Postma, te Ameide. — Garrelsweer, G. Vellenga, te Kootwijk. — Surhuizum, D. J. van Brummen, te Haskerhorne en Oudehaske. — Colijnsplaat, H. Couvée, te Kerkwerve. — Bruinisse, W. Zijlstra, te Waddingsveen c. a. — Staphorst, A. Renier, te IJseilmuiden (bij Kampen).

Onder vriendelijke dankbetuiging aan zoovele geabonneerden, die de **Administratie** de verschuldigde abonnementsgelden over het afgeloopen kwartaal toezonden, neem ik de vrijheid hen, die dit nog niet deden, nogmaals aan mijn verzoek te herinneren, om zulks alsnog **vóór of op den 20sten dezer** te doen.

De abonnementsprijs is voor »De Heraut" *f* **1.20** per kwartaal.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan terstond bericht gezonden, dat tevens tot quitantie strekt.

J. A. WORMSER,
*Directeur-Uitgever.*

*Amsterdam*, Juli 1897.

# Advertentien.


Niet in staat zoovele gelukwenschen, als ons in de laatste dagen ten deele vielen, persoonlijk of schriftelijk te beantwoorden, betuigen wij in dit weekblad onzen welgemeenden dank.

J. VELTENAAR Cz.
en familie.

*Maassluis*, 16 Juli 1897.

Voor de bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van ons innig geliefd jongste Zoontje, betuigen wij hiermede onzen hartelijken dank.

E. J. VAN SCHAICK.
H. M. VAN SCHAICK—BAGGELAAR.

*Utrecht*, 12 Juli 1897.

**L. G. WEISZ & Co.,**
**Commissionairs in Effecten,**
**Prinsengracht bij de Prinsenstraat,**
***No. 157,***
**AMSTERDAM.**

In een Geref. huisgezin zonder kinderen, wordt op billijke voorwaarden voor één of twee jongelieden

**Kost en Inwoning**

aangeboden; van de Geref. Gem.; goed bekend van getuigen. Franco brieven aan FERNHOUT, Rozengracht 55, *Amsterdam*.

***Brussel.***
**GEREFORMEERDE KERK.**
**Dienst des Woords:** 's Zondags 10 uur 's morgens en 6 » 's avonds.
Ingang: **Rue Paul Devaux 7,** bij de Beurs.

IS VERSCHENEN:

**De verdraagzaamheid van Job**
EN
**Zacharia's Nachtgezichten.**
**TWAALF LEERREDENEN**
OVER
*JOB 1–3 en ZACHAR. 1–6,*
VAN
**H. HOEKSTRA,**
*Bedienaar des Woords bij de Gereformeerde Kerk te Schiedam.*

Prijs ingenaaid *f* **1.60,** in net linnen stempelband *f* **1.90.**

Alom te bestellen, of franco toezending na ontvangst van postwissel van *f* 1.60 of *f* 1.90. door den Uitgever A. FISSCHER, te *Utrecht*.

**Bij een Predikant,**

te **Amsterdam** wonende, bestaat gelegenheid tot **kost en inwoning** voor een jongen van 12—17 jaar, Gymnasiast enz.

Fr. br., lett. A., Boekh. P. VAN DROST-HAGEN, Von Zesenstraat 116, *Amsterdam*.

Nog een klein getal voorhanden van:

**Beschouwingen over het Huwelijk,**
**door Prof. D. P. D. FABIUS.**
**Prijs *f* 1.25; nu slechts *f* 0.60.**

Na ontvangst van postw. franco toezending door *Utrecht*. A. FISSCHER, Boekh.

**N. B. »De Fransche Revolutie" door Prof. F. is uitverkocht.**

**ENCYCLOPÆDIE**
DER
**Heilige Godgeleerdheid,**
DOOR
**Dr. A. KUYPER.**

**Drie Deelen, ingenaaid *f* 16.75; in drie halfiederen banden *f* 21.25. Losse banden per stuk *f* 1.—).**

**BOEKHANDEL**
VOORHEEN
**HÖVEKER & WORMSER.**
Amsterdam.
Pretoria.

**GEDENKBOEK.**

Redactiën van kerkelijke bladen, die indertijd hebben geschreven over het **25-jarig Jubeleum** van Dr. A. KUYPER op 1 April l.l. en er prijs op stellen dat het geschrevene worde opgenomen in het **„GEDENKBOEK",** worden beleefd uitgenoodigd betreffende bladen vóór Woensdag e. k. te willen zenden aan het adres van den uitgever, **Prins Hendrikkade No. 18,** te **Amsterdam.**

**G. J. C. HERDES.**

TER PERSE:

**EEN GEDACHTENIS VAN TIEN JAREN**
**(Intreerede te Klundert 29 Juli 1888 en afscheidsrede aldaar 20 Juni 1897),**
DOOR
***J. H. FERINGA,***
*Predikant te Zaandam.*
**Prijs. . . . . *f* 0.30.**

**BOEKHANDEL**
VOORHEEN
**HÖVEKER & WORMSER.**
Amsterdam.
Pretoria.


## Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
**Voor de Vereeniging:**
**Aan Contributiën:**

Door Dr. J. Sasse te Nieuwveen: uit Aarlanderveen *f* 31.50, uit Achttienhoven *f* 1, uit Kr., Mijdrecht *f* 9, uit Nieuwkoop *f* 0.50, uit Nieuwveen *f* 40.50, uit Noorden *f* 3, uit Zevenhoven *f* 13.50, samen *f* 99; door den heer M. Dijkers te Sommelsdijk: uit Stad a/'t Haringvliet *f* 3, uit den Bommel *f* 6.50, uit Middelharnis *f* 13.50, uit Sommelsdijk *f* 16.50, samen *f* 39.50; door den heer Joh. de Jongh te Haarlem *f* 17.42½; door Ds. J. J. Berends te St. Anna Parochie *f* 35.25; door Dr. A. J. W. Monnik te Vorden *f* 80; uit Nieuwer-Amstel (Amstelveen) 2e storting *f* 24.50; door Ds. G. van Setten van de fam. Dekkers *f* 1.50; door den heer D. J. Fokker te Breukelen *f* 48; door den heer A. M. Hoogendijk te Nieuwerkerk (Gouderak) *f* 80.50; door den heer J. Diepenhorst te Strijen *f* 32; door den heer G. Lustig te Huizen (Naarden) *f* 9.50; door den heer J. Wedeven te Aduard *f* 14.

**Aan Collecten:** (voor de Theologische faculteit).

Van de Geref. kerk te Velp A *f* 10.33; van idem te Barneveld *f* 21.62; van idem te Leiden C (halve coll.) *f* 10.96½; van idem te Leiderdorp *f* 13.10; van idem te Koudekerk *f* 3.47½; van idem te Noordwijk a. Z. *f* 4.41; van idem te Katwijk a. d. R. *f* 6.19; van idem te Sassenheim *f* 5; van idem te Scherpenzeel *f* 8.47; van idem te Oud-Loosdrecht *f* 6.57.

**Aan Schenkingen:**

Door den heer C. van Essen Mz., te Brandwijk van de Jongel.-vereen. *f* 5; door den heer D. J. Fokker, te Breukelen *f* 2.50.

**Voor het Tekort:**

Van N. N. te 's-Gr. *f* 25.

**Voor de Medische Faculteit:**

Door den heer P. Veenhuysen te Smilde *f* 5.50; aan contributiën uit Amsterdam *f* 25.50; door den heer S. Broos te Numansdorp van G. Andeweg *f* 5; door Ds. E. Zwiers te Anjum *f* 6.

**Voor het Studiefonds:**

Door Mevr. Wed. Dr. A. H. de Hartog van C. E. B. *f* 2.50; opbrengst brochure door het Curatorium uitgegeven *f* 30; door Prof. Dr. J. Woltjer half jaarl. Praebende *f* 39.50.

S. J. SEEFAT,
*Hilversum.* *Penningmeester.*

## Gereformeerd Gymnasium,
### te Amsterdam.

Sedert de laatste opgave ontving de Vereeniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs te Amsterdam het volgende aan giften en jaarlijksche bijdragen:

**Rotterdam,** W. A. v. E. *f* 5; H. P. v. K. *f* 2.50; A. J. d. W. *f* 3; Ds. C. B. B. *f* 1; K. d. B. *f* 1; L. G. H. *f* 2; J. J. W. *f* 1; P. d. J. *f* 1.50; H. J. L. *f* 1; A. V. *f* 1; H. R. *f* 1; C. S. *f* 2. **Verwolde,** Mr. R. bar. v. d. B. *f* 25. **'s Gravenhage,** Jonkvr. B. v. d. P. *f* 5. **Ouderkerk a/d A,** Ds. M. v. d. B. *f* 1. **Oost-Souburg,** P. K. *f* 2.50; Mevr. H. C. P. *f* 5; Ds. B. S. *f* 1.50. **Utrecht,** A. D. *f* 2.50. **Zaandam,** D. O. *f* 2; Wed. C. G. Dz. *f* 1. **den Helder,** J. S. *f* 2.50. **Hasselt,** J. B. Hz. *f* 1. **Steenwijk,** H. v. E. *f* 2.50; H. B. Rz. *f* 0.50; R. F. *f* 2; W. V. *f* 2.50; J. d. B. Gz. *f* 1. **Willemstad,** J. v. S. *f* 2; S. V. *f* 1; Ds. A. S. *f* 2.50. **Serooskerke,** Ds. A. L. R. *f* 1. **Klundert,** Wed. J. S. *f* 0.50; Wed. M. K. *f* 2. **Goes,** J. M. Lz. *f* 1; B. Q. *f* 1. **Middelburg,** J. A. v. N. *f* 2.50; J. A. d. B. *f* 0.50; Ds. W. H. O. *f* 2; J. K. *f* 1; C. A. Jr. *f* 1; P. C. B. *f* 1. **Koudekerke,** F. d. R. *f* 0.75; G. t. B. *f* 0.50; P. B. Jr. *f* 1. A; J. *f* 1. **Nieuwveen,** J. J. *f* 1. **Enkhuizen,** N. S. *f* 25. **Vlissingen,** J. v. d. H. *f* 0.50. **St. Laurens,** L. P. d. R. *f* 1. **Buskoop,** A. H. *f* 2.50. **Gouda,** D. v. T. *f* 3.50; K. J. *f* 2.50. **Zevenbergen,** Ds. M. O. *f* 1. **Amsterdam,** J. P. K. *f* 1; S. E. L. *f* 0.50; F. Th. J. *f* 2.50; J. F. v. d. W. *f* 1; C. C. *f* 2; Wed. J. L. *f* 1; A. J. W. *f* 1; H. B. *f* 2.50; Wed. J. H. B. *f* 1; J. W. 0.50; J. W. *f* 1; Mej. N. O. *f* 2.50; H. M. *f* 1.50; Mej. A. A. M. K. *f* 2.50; W. G. *f* 25; H. G. K. *f* 1.50; N. N. 1; T. T. *f* 0.50; F. B. *f* 1; A. J. R. *f* 1; Mej. C. M. *f* 1; J. d. B. *f* 1; G. v. R. *f* 1; Wed. H. C. H. *f* 2.50; P. O. *f* 0.50 H. J. v. d. H. *f* 1; M. d. W. *f* 1; A. v. d. H. Jr. 0.50; R. S. *f* 2.50; Mej. J. H. *f* 1; J. J. H. *f* 0.50; J. H. W. *f* 2.50; A. H. *f* 1.50; Mej. F. v. R. *f* 2.50; H. C. B. *f* 2; Ds. N. d. G. F. *f* 2.50; W. P. K. *f* 1.50; Mej. M. S. *f* 2; A. G. M. E. *f* 0.50; P. v. Z. *f* 1; C. H. *f* 1; A. J. *f* 1; J. K. *f* 1; W. v. d. B. *f* 1.50; P. N. H. *f* 5; K. D. *f* 2.50; J. v. O. *f* 2.50; H. F. H. *f* 1; K. H. v. V. Jr. *f* 5; G. H. A. G. *f* 5; J. C. L. *f* 2.50; P. H. P. *f* 2.50; K. G. B. *f* 2.50; P. J. G. *f* 5; G. J. V. *f* 2.50; K. B. *f* 1; Mej. G. M. *f* 3.50; N. F. *f* 5; G. W. *f* 2.50; L. G. G. *f* 2.50; Mej. V. *f* 2; H. B. *f* 1; M. P. O. *f* 1; N. N. *f* 1; Mej. J. H. *f* 1; Mej. J. S. *f* 0.50; J. W. J. G. J. *f* 0.50; Wed. H. *f* 2.50; Wed. d. B. *f* 2.50. **Oudewater,** D. G. *f* 1.50; M. R. *f* 1. **Harlingen,** L. S. *f* 1; S. d. W. *f* 1; J. v. d. M. Jr. *f* 1; P. J. H. *f* 2.50; J. H. *f* 1. **Midlum,** J. H. *f* 1; S. J. B. *f* 1. **Franeker,** J. d. J. *f* 1. **Sexbierum,** J. B. *f* 1. **Oosterbierum,** Ds. J. H. *f* 5. **Gorinchem,** Ds. J. v. A. *f* 1. **Leeuwarden,** C. W. B. *f* 2.50; R. Z. *f* 0.50; K. M. *f* 1; Y. B. Jr. *f* 2.50; Y. W. F. *f* 2.50; H. B. *f* 1; Wed. B. *f* 1.50. **Ilist,** Ds. P. G. O. *f* 1.50; H. v. d. M. *f* 1.50; E. M. *f* 1; J. N. *f* 1. **Bolsward,** Ds. P. D. P. *f* 0.50. **Dokkum** A. B. *f* 2; P. J. H. *f* 1; S. H. Pz. *f* 1. **Schiedam,** A. N. Az. *f* 1; J. H. *f* 2.50; L. W. *f* 2.50; D. C. B. *f* 1; C. v. d. T. 2.50. **Vlaardingen,** P. E. Hz. *f* 2. **Maassluis,** Ds. F. W. S. *f* 2. **Heeg,** H. P. d. B. *f* 1. **Buitenpost,** D. P. P. *f* 1. **Schras,** L. J. V. *f* 2.50; **Zwijndrecht,** Wed. D. B. *f* 1.50. **Zegwaard,** E. H. C. *f* 1. **Sneek,** Mr. H. O. *f* 3; A. M. *f* 5; P. d. J. *f* 2.50; A. J. *f* 2.50; Wed. J. A. P. *f* 5; S. S. d. B *f* 1; F. B. *f* 1; J. L. S. *f* 1; Th. v. d. L. *f* 1; R. D. *f* 2; J. B. 0.50. **Berkel,** Geb. v. d. V. *f* 3; A. K. *f* 1.50; T. V. *f* 2; W. H. *f* 1; J. H. *f* 1; P. K. *f* 1; J. A. d. W. *f* 0.75; D. P. v. d. V. *f* 4; A. d. B. *f* 1. **Bloiswijk,** P. S. *f* 2.50; J. N. *f* 2.50. **Bergschenhoek,** H. d. L. *f* 2; J. A. B. *f* 1. **Meppel,** Ds. P. D. d. G. *f* 1; P. v. E. *f* 1; W. S. *f* 1; H. d. V. O. *f* 1; **Winterswijk,** A. F. *f* 3; B. A. N. *f* 1; H. R. *f* 1; W. S. J. T. *f* 1; A. J. A. A. *f* 0.60; B. W. G. *f* 0.60; G. H. K. *f* 1; B. D. *f* 0.50. **Doetinchem,** W. M. *f* 1; J. J. L. *f* 1; N. N. *f* 1; J. B. *f* 2. **Varsseveld,** Ds. H. 't V. *f* 1. **Hedel,** N. N. *f* 5; D. E. *f* 1. **'s-Hertogenbosch,** J. v. H. *f* 1; M. v. d. K. 0.50; M. J. W. *f* 1; J. v. H. Sr. 0.50; W. v. d. B. *f* 1. **Deventer,** J. H. J. H. *f* 0.50. **Doesburg,** Mej. A. M. N. *f* 1; G. W. Gz. *f* 1. **Aalten,** S. W. *f* 1; J. S. *f* 0.75; W. B. *f* 0.60. **Zutfen,** M. J. S. *f* 1; J. H. K. *f* 1; L. S. *f* 0.50; Mej. L. *f* 0.50; A. H. S. *f* 1, G. W. *f* 0.50; Mej. E. J. F. S. *f* 1; G. J. M. I.Wz. *f* 2; Wed. K. O. *f* 1.50. **Dieren,** H. W. v. V. *f* 1; Wed. H. D. *f* 1; J. D. *f* 0.75; D. D. *f* 0.50; J. M. *f* 0.50. **Bennekom,** H. K. *f* 1; J. B. *f* 1. **Arnhem,** P. v. V. *f* 1; Mej. J. W. *f* 1; J. P. v. L. *f* 0.50; J. A. v. O. *f* 5; Wed. J. t. H. R. *f* 1; E. J. *f* 1; A. v. d. M. *f* 0.50; H. J. N. *f* 1; Wed. A. C. K. *f* 1; G. J. R. *f* 1; H. O. *f* 1. E. R. *f* 1; Mej. B. 1; J. J. P. *f* 1; W. M. Iz. *f* 2.50; A. V. *f* 0.50; J. de W. Gz. *f* 1; T. J. S. *f* 1; H. J. T. *f* 1; L. *f* 1; N. N. *f* 1; N. N. *f* 0.50; G. P. *f* 1; N. N. *f* 0.50. **Velp,** J. v. S. *f* 0.50. **Ede,** Wed. J. T. *f* 1; L. T. *f* 1; P. T. *f* 1; G. A. *f* 1; H. *f* 1; J. M. M. 1. **Rhenen,** W. A. S. *f* 1; W. v. E. *f* 2. **Wageningen,** Mej. W. v. B. *f* 1; Mej. H. V. *f* 1. **Hees,** Mej. L. H. v. E. *f* 1; Mevr. I. H. R. E. *f* 2. **Veenendaal,** J. v. S. Hz. *f* 0.50; H. C. v. D. *f* 0.50; H. v. S. Hz. *f* 0.50. **Nijmegen,** Wed. J. d. J. 2.50; C. J. M. *f* 2.50; C. D. Z. *f* 1; J. H. S. *f* 1; Mev. S. *f* 1; Mej. d. G. *f* 0.50. **Lent,** R. *f* 2.50. **Elst,** H. S. *f* 1; A. D. D. *f* 1; H. D. *f* 1. **Zalt-Bommel,** J. v. V. *f* 1; G. J. M. *f* 1 H. A. d. J. *f* 2.50; Wed. J. H. Q. *f* 0.50. **Bruchem,** H. B. *f* 2; L. B. 5.


**P. VAN EIJK.**
*Firma JOHANNES KRAMER & Co.*
**DAM 15—17, AMSTERDAM.**

Koopen en verkoopen **EFFECTEN, diverse LOTEN** en vreemde **COUPONS.** Wisselen Gouden, Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIËN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

ZOOEVEN IS VERSCHENEN:

**Twaalf jaren onder de Kaffers en Hottentotten.**
***Het leven van Dr. J. Th. VAN DER KEMP,***
**(Oprichter van het Nederlandsch Zendelinggenootschap)**
AAN ONZE KINDEREN VERHAALD DOOR
**J. SCHOUTEN.**
**Met portret en 3 plaatjes.**

Prijs ***25 cents.*** 25 exempl. ***f 5.50.*** 50 exempl. ***f 10.50.*** 100 exempl. ***f 20.—.***

**Leiden.** **D. DONNER.**



ELECTRISCHE DRUKKERIJ, Amsterdam.